Հավելված 2

ՀՀ էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովի
2002 թվականի նոյեմբերի 1-ի № 79 Ա որոշմամբ
հաստատված լիցենզիայի պայմանների

Սակագնային մարժայի հաշվարկման մեթոդաբանություն

1. Սակագնային մարժայի հաշվարկման մեթոդաբանության հիմքում դրված է Լիցենզավորված անձի անհրաժեշտ հասույթի ապահովման սկզբունքը, այսինքն՝

Անհրաժեշտ հասույթ = Շահագործման և պահպանման ծախսեր +
+ Մաշվածություն + Գնված էլեկտրաէներգիայի արժեք + Հարկեր +
+ Անհուսալի դեբիտորական պարտքեր + Թույլատրելի զուտ շահույթ (հարկումից հետո) ,

որտեղ՝ Շահագործման և պահպանման ծախսերը կներառեն Հանձնաժողովի կողմից թույլատրված տեխնիկական սպասարկման և նորոգման, շահագործման համար անհրաժեշտ նյութերի ծախսերը, աշխատավարձը, պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները, վարչական, կառավարման, իրացման և ընդհանուր բնույթի այլ ծախսեր:

Մինչ– 2004 թվականի հունվարի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում Սակագնային մարժայի հաշվարկում ընդգրկված տարեկան շահագործման և պահպանման ծախսերը կկազմեն 28 մլն ԱՄՆ դոլար: Հետագա տարիներին դրանք կորոշվեն ֆինանսական հաշվետվություններով ներկայացված փաստացի ծախսերի վերլուծության և անկախ փորձագետների եզրակացության հիման վրա:

Մաշվածությունը կհաշվարկվի գծային եղանակով: Մասնավորեցման պահին առկա հիմնական ակտիվների մաշվածությունը կհաշվարկվի՝ մրցույթի արդյունքում ձ–ավորված բաժնետոմսերի 100%-ի արժեքի և, համաձայն բաժնետոմսերի վաճառքի պայմանագրի, Լիցենզավորված անձին փոխանցված պարտավորությունների մեծության գումարից: Այդ ակտիվների նկատմամբ կկիրառվի մաշվածության 10% նորմա:

Հետագա Ներդրումների հաշվին ստեղծված հիմնական ակտիվների արժեքի նկատմամբ կկիրառվի 4% մաշվածության նորմա:

Ինչպես սկզբնական, այնպես էլ հետագա Ներդրումների հաշվին ստեղծված հիմնական ակտիվների արժեքները կամրագրվեն Հայաստանի Հանրապետության դրամով, վերահաշվարկելով արտարժույթով կատարված ծախսերը՝ կատարման պահի փոխարժեքով: Այդ արժեքները ենթակա են վերագնահատման միայն ԱՄՆ դոլար - Հայաստանի Հանրապետության դրամ փոխարժեքով, եթե վերջին վերագնահատումից հետո այն փոփոխվել է ավելի քան 3,0%:

Գնված էլեկտրաէներգիայի արժեքը կորոշվի հետ–յալ բանաձ–ով.

Գնված էլեկտրաէներգիայի արժեք = [Իրացված էլեկտրաէներգիայի քանակություն : (1 - Հանձնաժողովի կողմից թույլատրված կորուստների նորմ)] x Էլեկտրաէներգիայի գնման միջին կշռութային սակագին:

Հարկերը (բացառությամբ ավելացված արժեքի հարկի) կհաշվարկվեն Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության համաձայն՝ հիմք ընդունելով Սակագնային մարժայի հաշվարկում ընդունված հասույթը և ծախսերը:

Անհուսալի դեբիտորական պարտքերը, որոնք Լիցենզավորված անձի կողմից Սպառողներին (Բաժանորդներին) առաքված, սակայն չվճարված էլեկտրաէներգիայի արժեքն են, կներառվեն անհրաժեշտ հասույթի կազմում, բայց ոչ ավելի, քան առաքված էլեկտրաէներգիայի արժեքի 2,0%-ի չափով:

Թույլատրելի զուտ շահույթը կորոշվի հետևյալ բանաձևով.

Թույլատրելի զուտ շահույթ = Շահույթի հաշվարկման բազա x Ակտիվների շահութաբերության նորմա:

Շահույթի հաշվարկման բազան կորոշվի որպես մրցույթի արդյունքում ձևավորված բաժնետոմսերի 100%-ի արժեքի, համաձայն բաժնետոմսերի վաճառքի պայմանագրի Լիցենզավորված անձին փոխանցված պարտավորությունների մեծության, փակման օրվանից մինչև Սակագնային մարժայի վերանայման պահը օգտակար և օգտագործվող ակտիվներում (հիմնական և շրջանառու) կուտակված Ներդրումների գումարի և կուտակված մաշվածության տարբերություն: Շահույթի հաշվարկման բազայում չեն ընդգրկվի այն ներդրումները, որոնք իրականացվում են դրամաշնորհների կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունից, կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության միջնորդությամբ ստացված արտոնյալ վարկերի հաշվին: Նման վարկերի սպասարկման ծախսերը հաշվի են առնվում շահագործման և պահպանման ծախսերում: Շահույթի հաշվարկման բազայում ներառվող շրջանառու կապիտալի մեծությունը կհաշվարկվի որպես լիցենզավորված գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր ընթացիկ ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների տարբերություն, որոնք կորոշվեն՝ ելնելով դրանց՝ Հանձնաժողովի հետ համաձայնեցված շրջանառության ժամկետներից: Վարկերի սպասարկման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցները հաշվի չեն առնվի:

Սակագնային մարժան կորոշվի հետ–յալ բանաձևով.

Սակագնային մարժա = (Անհրաժեշտ հասույթ : Իրացված էլեկտրաէներգիայի քանակություն) - Էլեկտրաէներգիայի գնման միջին կշռութային սակագին:

1.1 Մինչ– 2009 թվականն ընկած ժամանակահատվածի յուրաքանչյուր օրացուցային տարում Հանձնաժողովը կընդունի ակտիվների շահութաբերության 17,0% հաշվարկային նորմա՝ շահույթի հաշվարկման բազայի նկատմամբ:

2010 թվականից Հանձնաժողովը ակտիվների շահութաբերության նորման կսահմանի՝ ելնելով Հայաստանում ռիսկի նույն մակարդակով գործող ընկերությունների շահութաբերության վերլուծությունից, բայց ոչ պակաս, քան 12,0%:

1.2 Էլեկտրաէներգիա բաշխող ընկերություններին վաճառվող էլեկտրաէներգիայի սակագները փոփոխելու դեպքում Հանձնաժողովը համապատասխան փոփոխության կենթարկի ինչպես Սպառողների (Բաժանորդների) էլեկտրաէներգիայի վաճառքի մանրածախ սակագները, այնպես էլ Լիցենզավորված անձի Սակագնային մարժան՝ Հանձնաժողովի կողմից թույլատրելի համարվող կորուստների արժեքին վերաբերող մասով:

1.3 Սակագնային մարժայի հաշվարկում ներառվող էլեկտրաէներգիայի թույլատրելի կորուստները կկազմեն՝ 2004 թվականի համար՝ գնված էլեկտրաէներգիայի 17,0%-ը, 2005 թվականի համար՝ 15,0%-ը, 2006 թվականի համար՝ 14,0%-ը, 2007 թվականի համար՝ 13,5%-ը, 2008 թվականի համար՝ 13,0%-ը: Հետագա տարիներին Սակագնային մարժայի հաշվարկում ներառվող թույլատրելի կորուստների մեծությունը կհաշվարկվի Լիցենզիայի 4.10 կետում ամրագրված ընթացակարգով համաձայնեցված Տեխնոլոգիական կորուստների հաշվարկման մեթոդիկայի համաձայն: Տարեկան կտրվածքով հաշվարկված – Լիցենզիայի 4.10 կետում ամրագրված ընթացակարգով համաձայնեցված հաշվարկային կորուստները, որպես տեխնիկական կորուստների և հաշվառքի սարքերի սխալանքով պայմանավորված առևտրային կորուստների գումար, կներառվեն Սակագնային մարժայի հաշվարկում: Այլ բնույթի առևտրային կորուստները Սակագնային մարժայի հաշվարկում կներառվեն լիցենզավորված գործնեության մասին հաշվետվությունների, ինչպես նաև կորուստների նվազեցմանն ուղղված Լիցենզավորված անձի ծրագրերի, այդ թվում՝ ներդրումային, իրականացման արդյունքների ուսումնասիրությունից ելնենով: Սակայն ամեն դեպքում այն կներառվի Սակագնային մարժայի հաշվարկում գնված էլեկտրաէներգիայի 1,0%-ից ոչ պակաս

չափով և ոչ ավելի, քան նախորդ տարվա փաստացի կորուստների և հաշվարկային Տեխնոլոգիական կորուստների տարբերություն չափով:

1.4 Սակագները հաշվարկվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի հիմքում դրված ԱՄՆ դոլարի – Հայաստանի Հանրապետության դրամի տվյալ տարվա հաշվարկային միջին փոխարժեքի հիման վրա և սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության դրամով: Եթե Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի պաշտոնական տվյալներով փաստացի միջին փոխարժեքի շեղումը հաշվարկայինից գերազանցում է 3,0%-ը, ապա կկատարվի սակագների և Սակագնային մարժայի ճշգրտում, բայց ոչ հաճախ, քան 6 ամիսը մեկ անգամ:

2002-2003թթ. կկատարվի դրամով արտահայտված Սակագնային մարժայի ճշգրտում այնպես, որ տարվա կտրվածքով պահպանվի 4.20 կետով սահմանված մարժայի միջին կշռութային մեծությունը:

Սկսած 2004 թվականից փոխարժեքի փոփոխությունը հաշվի կառնվի միայն Սակագնային մարժայի հաշվարկում ներառված տարադրամով կատարված ծախսերի, մաշվածության և շահույթի մասով: Հայաստանի Հանրապետության դրամով կատարվող ծախսերի փոփոխությունը՝ կախված ներքին շուկայում գների փոփոխությունից, հաշվի կառնվի սակագների վերանայման համար սահմանված կարգով: